РЕШЕНИЕ НА СЪДА (първи състав)

10 септември 2009 година *

По съединени дела C-445/07 P и C-455/07 P

с предмет две жалби на основание член 56 от Статута на Съда, подадени на 28 септември 2007 г. и на 5 октомври 2007 г.,

Комисия на Европейските общности, за която се явява г-н L. Flynn, в качеството на представител, подпомаган от адв. A. Dal Ferro, avvocato, със съдебен адрес в Люксембург,

жалбоподател по дело C-445/07 P,

като другата страна в производството е:

Ente per le Ville Vesuviane, установено в Неапол (Италия), за което се явява адв. E. Soprano, avvocato,

жалбоподател в първоинстанционното производство,

* Език на производството: италиански.

и

Ente per le Ville Vesuviane, установено в Неапол (Италия), за което се явява адв. E. Soprano, avvocato,

жалбоподател по дело C-455/07 P,

като другата страна в производството е:

Комисия на Европейските общности, за която се явява г-н L. Flynn, в качеството на представител, подпомаган от адв. A. Dal Ferro, avvocato, със съдебен адрес в Люксембург,

ответник в първоинстанционното производство,

СЪДЪТ (първи състав),

състоящ се от: г-н P. Jann, председател на състав, г-н M. Ilešič, г-н A. Tizzano, г-н A. Borg Barthet и г-н J.-J. Kasel (докладчик), съдии,

генерален адвокат: г-жа J. Kokott,
секретар: г-н R. Grass,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 12 февруари 2009 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С жалбата си Комисията на Европейските общности иска отмяната на Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности от 18 юли 2007 г. по дело Ente per le Ville Vesuviane/Комисия (T-189/02, наричано по-нататък „обжалваното съдебно решение"), с което той отхвърля повдигнатото от нея възражение за недопустимост.

2 С жалбата си Ente per le Ville Vesuviane (наричано по-нататък „Ente") иска отмяната на обжалваното решение, с което Първоинстанционният съд отхвърля неговата жалба за отмяна на Решение D (2002) 810 111 на Комисията от 13 март 2002 година за приключване на финансовата помощ от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) за инфраструктурна инвестиция в Campania (Италия), отнасяща се до интегрирана система за благоустрояване с туристически цели на три везувиански вили (наричано по-нататък „спорното решение").

Правна уредба

3 ЕФРР е създаден с Регламент (ЕИО) № 724/75 на Съвета от 18 март 1975 г. (ОВ L 73, стр. 1, и — поправка — ОВ L 110, стр. 44), изменян многократно и впоследствие, считано от 1 януари 1985 г., заменен с Регламент (ЕИО) № 1787/84 на Съвета от 19 юни 1984 година (ОВ L 169, стр. 1). През 1988 г. е извършена реформа на системата на структурните фондове с Регламент (ЕИО) № 2052/88 на Съвета от 24 юни 1988 година относно задачите на фондовете със

структурна цел, тяхната ефикасност и съгласуването на техните интервенции с тези на Европейската инвестиционна банка и на другите съществуващи финансови инструменти (ОВ L 185, стр. 9).

4 На 19 декември 1988 г. Съветът приема Регламент (ЕИО) № 4254/88 за прилагане на Регламент № 2052/88 относно Европейския фонд за регионално развитие (ОВ L 374, стр. 15). Регламент № 4254/88 заменя Регламент № 1787/84. Регламент № 4254/88 е изменен с Регламент (ЕИО) № 2083/93 на Съвета от 20 юли 1993 година (ОВ L 193, стр. 34).

5 Член 12, озаглавен „Преходни разпоредби“, от Регламент № 4254/88 гласи:

„Частите от сумите за поети задължения на основание на отпусната помощ от ЕФРР за проекти, по които Комисията е взела решение преди 1 януари 1989 г. и които не са били предмет на отправено до Комисията заявление за окончателно плащане преди 31 март 1995 г., се освобождават служебно от нея най-късно на 30 септември 1995 г., без да се засягат проектите, които са спрени поради свързани със съдебни производства причини“. [неофициален превод]

Обстоятелства, предхождащи спора

6 Обстоятелствата, предхождащи спора, са изложени в точки 4—16 от обжалваното съдебно решение:

„4 Жалбоподателят е консорциум, в който участват италианската държава, Regione Campania, провинция Неапол, както и множество общини. Той е публичноправен субект. Създаден е с италианския Закон № 578 от 29 юли

1971 г. с цел да се осигури запазването и благоустрояването на архитектурните ансамбли, състоящи се от везувианските вили от XVIII век и от прилежащите им части (паркове, градини и пристройки).

5 Съгласно предоставените от жалбоподателя и неоспорени от Комисията сведения през 1986 г. по негова молба италианската държава кандидатства пред тази институция за отпускане на помощ от ЕФРР с цел осъществяване на инфраструктурна инвестиция с предмет интегрирана система за благоустрояване на долния парк на вила Favorita, на градината на вила Ruggiero и на архитектурния комплекс на вила Campolieto. Първата от тези везувиански вили принадлежи на италианската държава. Собственик на другите две е жалбоподателят.

6 С Решение C (86) 2029/120 от 18 декември 1986 г., чийто адресат е Италианската република, Комисията отпуска финансова помощ от ЕФРР (№ 86/05/04/054) в максимален размер от 7,5 милиарда италиански лири (ITL), възлизаща на до 50 % от допустимите разходи, за инфраструктурна инвестиция във връзка с посочената по-горе система за благоустрояване с туристическа цел на вилите Campolieto, Favorita et Ruggiero (наричано понататък „решение за отпускане“).

7 В това решение жалбоподателят е определен едновременно като бенефициер (трето съображение и член 3) и като отговорен за заявлението и за осъществяването на проекта (приложение към решението). Съгласно графика в приложението към решението периодът на допустимост на разходите във връзка с осъществяването на този проект започва да тече през януари 1987 г. и изтича през юни 1990 г. Съгласно член 4 от посоченото решение Комисията може да намали или да отмени помощта от ЕФРР в случай на неспазване на условията, споменати в това решение, включително и свързаните с графика за осъществяване на проекта. Предвидено е, че в такъв случай Комисията може да поиска пълно или частично възстановяване на вече преведената помощ от „бенефициера на решението“. До намаляване, отмяна или искане за възстановяване може да се прибегне само след като на бенефициера е предоставена възможност да представи своето становище в предвидения за тази цел от Комисията срок (член 4).

8 В изпълнение на това решение и по искане на италианските власти са извършени две авансови плащания, всяко от тях в размер на 3 милиарда ITL, съответно през 1988 г. и през 1990 г.

9 С писмо от 29 март 1995 г. Италианската република моли за удължаване на срока за представяне на заявленията за окончателно плащане, определен на 31 март 1995 г. с член 12 от Регламент № 4254/88, като изтъква, че работите били спрени поради „свързани със съдебни производства мерки от различно естество“ или „спорове със собственици на отчуждени имоти“.

10 С писмо от 15 февруари 2000 г. италианските власти напомнят, че са помолили за удължаване на горепосочения срок. Освен това те искат в най-кратък срок да бъде извършено ново авансово плащане, като изтъкват, че размерът на направените до този момент разходи е бил значително по-висок от размера на вече преведените авансови плащания. В подкрепа на своите искания те предават на Комисията отчет с дата 16 юни 1999 г., изготвен вследствие на извършена от тях проверка на проекта. Този отчет съдържа следните сведения: „крайна дата на плащанията“ за съответните работи във връзка с вила Campolieto: 1994 г.; „(действителна) дата на завършване на работите“ по вила Ruggiero: 1994 г. и „(действителна) дата на завършване“ на [първия] етап от работите във връзка с вила Favorita: 1993 г. В рубриката със заглавие „Свързани със съдебни производства причини, довели до спирането“, във връзка с вила Campolieto в отчета се посочва, че „[не са били] налице свързани със съдебно производство проблеми“. Що се отнася до вила Ruggiero, в отчета се споменават „производства по напускане на градината от обитателите“. По отношение на завършването на работите във връзка с вила Favorita в него се споменава „окончателното прехвърляне на собственост и отстраняването на незаконните обитатели и на временните убежища, използвани за подслон на жертвите от земетресението“. Освен това в отчета се сочи, че евентуалното непревеждане на помощта от Общността „можело да предизвика сериозни финансови затруднения [за жалбоподателя], ако той не успее да компенсира с финансиране от външни източници (например евентуалното включване на проекта в [общностна рамка за подкрепа] Campania 94/99), предвид обстоятелството, че [жалбоподателят] не е разполаг[ал] със собствени ресурси, които могат да заместят посочените по-горе ресурси“.

11 С писмо от 8 март 2001 г. италианските власти представят заявление за изплащане на остатъчната сума.

12 С писмо от 12 октомври 2001 г. Комисията изпраща на италианските власти предложение за приключване на финансовата помощ от ЕФРР. След като подчертава, че от предоставената ѝ преписка не е било видно, че споменатите в отчета от 16 юни 1999 г. (вж. точка 10 по-долу) събития са довели до съдебни производства, тя посочва в това писмо, че поради липса на свързани със съдебни производства причини по смисъла на член 12 от Регламент № 4254/88 финансовата помощ е била приключена на основание на заявлението за плащане от 9 април 1990 г., предвид обстоятелството, че то е представлявало последното изпратено преди 31 март 1995 г. заявление за плащане. Тя уточнява, че декларираните разходи са били счетени за допустими в размер на 2,8 милиарда ITL, така че дължимата от ЕФРР помощ възлизала на 1,4 милиарда ITL. Ето защо, Комисията определя размера на подлежащата на възстановяване сума на 4,6 милиарда ITL и предвижда освобождаване на остатъка, който възлиза на 1,5 милиарда ITL. Освен това тя посочва в писмото си: „Като се има предвид, че приключването може да има финансови последици за бенефициера или за крайните бенефициери, приканваме Ви по служебен път да следите за тяхното надлежно информиране и за това да им се предостави възможност да представят становището си относно приетите срещу тях отегчаващи обстоятелства, на които се основава оспореното решение. Ще Ви бъда задължен, ако ни изпратите свързаната с това информация“. Освен това Комисията приканва италианските власти да представят становището си в срок от два месеца, в случай на несъгласие от тяхна страна с това предложение за приключване.

13 С писмо от 21 ноември 2001 г. италианските власти отговарят, че „финансови[те] последици от [възстановяването на част от първите два транша от помощта в размер на 4,6 милиарда ITL], за бюджета на крайния бенефициер […] [биха се оказали] твърде обременителни поради обстоятелството, че той [е] използвал вече преведените от Комисията ресурси с цел пълно осъществяване на предвидените строителни работи с убеждението, че искането […] за удължаване на сроковете [за представяне на заявленията за окончателно плащане] е щяло да бъде уважено“. В това отношение те изтъкват, че от отчета от 16 юни 1999 г. е ставало ясно, че осъществяването на проекта е било разпределено в три оперативни етапа, само един от които — а именно свързаният със завършването на работите във връзка с villa Favorita — е бил засегнат от закъснения при осъществяването, във връзка с които италианските власти са отправили искане за спиране на срока за представяне на заявлението за окончателно плащане. В замяна на това разходите относно

първите два етапа на работите във връзка с вилите Campolieto и Ruggiero, които възлизали на 7 996 087 050 ITL, били извършени преди 31 март 1995 г. и не били предмет на специални искания за удължаване на срок.

14 С писмо от 13 март 2002 г. Комисията съобщава на италианските власти окончателното си решение да пристъпи към приключване на разглежданата помощ на основание на последната декларация за разходи, която ѝ е била представена преди 31 март 1995 г., съгласно това, което е било посочено в предложението за приключване от 12 октомври 2001 г. [Решение D (2002) 810 111, наричано по-нататък „спорното решение“]. Това решение е изпратено от италианските власти на жалбоподателя по факс на 9 април 2002 г.

15 В оспореното решение Комисията изтъква, че „становището на крайния бенефициер не е стигнало [до нея]“. Тя подчертава също, че италианските власти не са оспорили нейния отказ да признае, че посочените в доклада от 16 юни 1999 г. (вж. точка 12 по-горе) събития не са представлявали „свързани със съдебни производства причини“ по смисъла на член 12 от Регламент № 4254/88. Освен това тя обосновава своя отказ да уважи искането им да се признаят за допустими разходите във връзка с два етапа от работите (вила Campolieto и вила Ruggiero), — които разходи били извършени преди 31 март 1995 г., а декларирани след тази дата — като изтъква, че молбата за удължаване, изпратена от италианските власти с писмо от 29 март 1995 г., се е отнасяла до остатъка от финансовата помощ (1,5 милиарда ITL) в нейната цялост. Всъщност в тази молба за удължаване не било уточнено, че тя се е отнасяла единствено до определена част от работите, както италианските власти посочват в писмото си от 21 ноември 2001 г.

16 В същото решение Комисията накрая посочва, че „нито [спорното] решение, нито някаква разпоредба на общностното право са възпрепятствали държавата членка да реши да не пристъпи към възстановяването на сумите, които тя е превела по своя собствена инициатива“. Освен това Комисията „по официален път“ е поискала от италианските власти да информират крайния бенефициер за спорното решение чрез изпращането на препоръчано писмо с обратна разписка. В това отношение тя отбелязва, че „доколкото крайният

бенефициер [е можел] да бъде пряко и лично засегнат с [оспореното] решение, той можел да подаде жалба до Първоинстанционния съд в срок от два месеца, удължен със срок от [10] дни поради отдалеченост.““

Производството пред Първоинстанционния съд и обжалваното съдебно решение

7 На 18 юни 2002 г. Ente подава в секретариата на Първоинстанционния съд настоящата жалба за отмяна на спорното решение.

8 В подкрепа на жалбата си Ente изтъква редица основания, изведени съответно от нарушение на член 12 от Регламент № 4254/88, от нарушение на правото на защита и от липса на мотиви, както и от непровеждане на разследване от страна на Комисията.

9 В писмения си отговор Комисията прави възражение за недопустимост на жалбата, като изтъква, че Ente не е било „пряко засегнато от оспореното решение“ по смисъла на член 230, четвърта алинея ЕО.

10 С обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд отхвърля възражението за недопустимост, повдигнато от Комисията, и обявява жалбата за допустима.

11 След като напомня условията, при които дадено физическо или юридическо лице може да се смята за „пряко засегнато от решение“ по смисъла на член 230, четвърта алинея ЕО, Първоинстанционният съд приема, че правното положение на Ente се различава значително от това на съответните жалбоподатели в редица решения на Съда, в които се прави изводът, че липсва пряко засягане на

последните (вж. Решение от 2 май 2006 г. по дело Regione Siciliana/Комисия, C-417/04 P, Recueil, стр. I-3881 и Решение от 22 март 2007 г. по дело Regione Siciliana/Комисия по дело C-15/06 P, Recueil, стр. I-2591).

12 На първо място, Първоинстанционният съд подчертава в точка 43 от обжалваното съдебно решение, че за разлика от решенията за отпускане на разглежданите помощи от Общността в решенията от 2 май 2006 г. и от 22 март 2007 г. по дела Regione Siciliana/Комисия, посочени по-горе, в които Regione Siciliana е споменат единствено в качеството на орган, който отговаря за заявлението или на орган, който отговаря за изпълнението на проекта, в член 3 и в трето съображение от разглежданото в конкретния случай решение за отпускане Ente е определено едновременно като орган, който отговаря за изпълнението на проекта, и като бенефициер на помощта от Общността.

13 На второ място, Първоинстанционният съд изтъква в точки 44 и 48 от обжалваното съдебно решение, че в конкретния случай италианските органи ясно са изразили намерението си да не се намесват в полза на бенефициера с цел да облекчат финансовите последици от евентуално намаляване на размера на помощта от Общността, така че възможността за Италианската република да поеме за сметка на бюджета си финансовите разходи, съответстващи на размера на прекратеното общностното финансиране, е била чисто теоретична.

14 В точки 51 и 52 от обжалваното съдебно решение Първоинстанционният съд добавя, че обратно на положението на жалбоподателя по дело SLIM Sicilia/Комисия (Определение на Първоинстанционния съд от 6 юни 2002 г. по дело T-105/01, Recueil, стр. II-2697), жалбоподателят в конкретния случай е бил поименно определен в решението за отпускане като бенефициер на помощта от Общността и изрично оправомощен да представя становища на Комисията преди приемането на всякакво окончателно решение. Необходимостта да се осигури съдебната защита на така предоставените процесуални гаранции потвърждавала правото на жалбоподателя да му се признае активна процесуална легитимация във връзка със спорното решение.

15 Що се отнася до съществото на спора, Първоинстанционният съд отхвърля поради мотивите, посочени съответно в точки 62—77 и 87—100, както и в точка 101 от обжалваното съдебно решение, трите правни основания, на които се позовава Ente, като неоснователни.

Искания на страните в производството по обжалване

Жалбата, подадена от Комисията (дело C-445/07 P)

16 Комисията моли Съда:

— да отмени обжалваното съдебно решение, доколкото с него се обявява за допустима жалбата за отмяна, подадена от Ente;

— да обяви за недопустима жалбата за отмяна, подадена от Ente срещу спорното решение;

— да осъди Ente да заплати съдебните разноски.

17 Ente моли Съда:

— да съедини дело C-445/07 P, по което жалбоподател е Комисията, с дело C-455/07 P, по което жалбоподател е Ente, тъй като двете дела са обективно и субективно свързани;

— да обяви за неоснователна жалбата на Комисията и да я отхвърли;

— да уважи жалбата на Ente по дело C-455/07 P в съответствие с формулираните в нея искания,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски по двете дела за обжалване и по делото пред първата инстанция T-189/02.

Жалбата, подадена от Ente (дело C-455/07 P)

18 Ente моли Съда:

— да отмени частично в съответствие с изложените по-горе основания за обжалване обжалваното решение и следователно да обяви за недействително спорното решение;

— при условията на евентуалност да отмени частично в съответствие с изложените по-горе основания за обжалване обжалваното решение и да върне делото на Първоинстанционния съд, за да се произнесе по съществото на настоящия спор в светлината на съответните указания на Съда;

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски както по настоящото производство, така и по производството пред първата инстанция във връзка с дело T-189/02.

19 Комисията моли Съда:

— да обяви за недопустима и/или да отхвърли като неоснователна жалбата, подадена от Ente срещу обжалваното съдебно решение;

— да осъди Ente да заплати съдебните разноски по настоящото производство и по производството пред първата инстанция.

20 С Определение на председателя на Съда от 12 март 2008 г. делата C-445/07 P и C-455/07 P са съединени за целите на устната фаза на производството и на съдебното решение.

По жалбите

По жалбата Комисия/Ente (C-445/07 P)

Доводи на страните

21 Като начало, Комисията счита, че в съответствие с член 56, първа алинея от Статута на Съда тя има право да подаде жалба за отмяна на обжалваното съдебно решение, доколкото Първоинстанционният съд е отхвърлил искане в хода на производството по въпроса за допустимостта на жалбата, въпреки факта, че тя е спечелила делото, тъй като с обжалваното съдебно решение жалбата на* Ente се отхвърля като неоснователна.

22 В това отношение Комисията уточнява, че Решение от 26 февруари 2002 г. по дело Съвет/Boehringer (C-23/00 P, Recueil, стр. I-1873) и Решение от 22 февруари 2005 г. по дело Комисия/max.mobil (C-141/02 P, Recueil, стр. I-1283) са приложими спрямо нея, въпреки че е повдигнала възражението за недопустимост в своя писмен отговор, а не в отделен акт, както е предвидено в член 114, параграф 1 от Процедурния правилник на Първоинстанционния съд.

23 В подкрепа на жалбата си Комисията изтъква само едно правно основание, с което се цели да се установи, че Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като в конкретния случай се е отклонил от постоянната практика на Съда във връзка с понятието „пряко засегнато лице", което се има предвид в член 230, четвърта алинея ЕО.

24 Неправилно Първоинстанционният съд откроил определени фактори, поради които положението на Ente се отличавало в сравнение с това на жалбоподателите в Решение от 2 май 2006 г. и Решение от 22 март 2007 г. по дела Regione Siciliana/Комисия, посочени по-горе.

25 Комисията приема най-напред, че обстоятелството, че в решението за отпускане Ente е поименно определено като краен бенефициер на помощта на Общността, за разлика от жалбоподателите в Решение от 2 май 2006 г. и Решение от 22 март 2007 г. по дела Regione Siciliana/Комисия, посочени по-горе, които са фигурирали в тях като органи, които отговарят за заявлението, и органи, които отговарят за изпълнението на проекта, не можело да бъде взето предвид с цел да се докаже наличието на „пряко" засягане по смисъла на член 230, четвърта алинея ЕО.

26 Освен това прокараното от Първоинстанционния съд разграничение между крайния бенефициер и отговорния за изпълнението на проекта противоречало на логиката и на терминологията на системата на структурните фондове, основана на тясна взаимовръзка между тези две функции. В това отношение Комисията напомня, че бенефициерът на помощ, предоставена на държавата членка, има правото да получи помощта не по силата на общностното решение, а само посредством национални разпоредби, приети вследствие на това решение.

27 Ирелевантно за анализа на допустимостта на жалбата на основание член 230, четвърта алинея ЕО било освен това обстоятелството, че в конкретния случай италианските власти са изразили намерението си да прехвърлят финансовите последици от спорното решение върху крайния бенефициер. Всъщност според Комисията обикновеното наличие в полза на държавите членки — адресати на това решение, на право на преценка относно изпълнението на последното, е достатъчно, за да се изключи, че посоченото решение може да произведе преки последици за лицата, които не са негови адресати [вж. по-специално Определение на Първоинстанционния съд от 6 юни 2002 г. по дело SLIM Sicilia/Комисия, посочено по-горе, и Определение от 8 юли 2004 г. по дело Regione Siciliana/Комисия, T-341/02, Recueil, стр. II-2877].

28 Накрая, Комисията изтъква, че като в точка 52 от обжалваното съдебно решение признава на Ente активна процесуална легитимация поради необходимостта да осигури ефективна съдебна защита на процесуалните гаранции, предоставени с решението за отпускане, Първоинстанционният съд влизал в противоречие с постоянната съдебна практика на Съда, според която не може в името на принципа на ефективната съдебна защита да бъде признато на физическо или юридическо лице, което не отговаря на посочените в член 230, четвърта алинея ЕО условия, правото да подаде жалба за отмяна на общностен акт, на който то не е адресат (вж. Решение от 25 юли 2002 г. по дело Unión de Pequeños Agricultores/Съвет, C-50/00 P, Recueil, стр. I-6677 и Решение от 1 април 2004 г. по дело Комисия/Jégo-Quéré, C-263/02 P, Recueil, стр. I-3425).

29 Съгласно същата съдебна практика държавите членки били длъжни да предвидят система от способи за защита и производства, за да се осигури зачитане на правото на ефективна съдебна защита. Следователно Ente трябвало да изтъкне невалидността на спорното решение пред националните юрисдикции, като ги прикани да поставят преюдициален въпрос относно валидността на основание член 234 ЕО.

30 Напротив, Ente счита, че по отношение на него Първоинстанционният съд правилно приема наличието на качеството „пряко засегнато лице“ по смисъла на член 230, четвърта алинея ЕО.

31 Преди всичко, що се отнася до качеството на бенефициер на финансиране от Общността, според Ente от прочита a contrario на точка 67 от Определение на Първоинстанционния съд по дело Regione Siciliana/Комисия, посочено по-горе, ясно произтича, че крайният бенефициер на финансова помощ от Общността е пряко засегнат от решение, с което се прекратява или намалява посочената помощ. Това тълкуване съответствало на съдебната практика в областта на държавните помощи, по силата на която бенефициерите на помощи, забранени или намалени с решения на Комисията, са пряко засегнати от тези решения и могат да предприемат мерки с цел тяхната отмяна в съответствие с член 230, четвърта алинея ЕО (вж. по-специално Решение от 19 октомври 2000 г. по дело Италия и Sardegna Lines/Комисия, C-15/98 и C-105/99, Recueil, стр. I-8855, точки 34—36 както и Решение от 29 април 2004 г. по дело Италия/Комисия, C-298/00 P, Recueil, стр. I-4087, точка 39).

32 Ente счита, че логиката на системата на структурните фондове, на която се позовава Комисията, е ирелевантна в рамките на разглеждането на настоящата жалба, тъй като нормите, с които се кодифицира принципът на сливане на функциите на отговарящ орган и на краен бенефициер, са приложими за периоди на програмиране, които са последващи спрямо периода, разглеждан в конкретния случай. В този контекст освен това било безполезно да се прави позоваване на национални разпоредби, приети в резултат на решението за отпускане на финансовата помощ, тъй като подобни мерки не могат ни най-малко да засегнат правото, предоставено от Комисията на Ente — бенефициер на въпросната помощ.

33 По-нататък Ente оборва доводите на Комисията относно наличието на дискреционно правомощие от страна на италианските власти. В това отношение то основно изтъква, че обосновката на Първоинстанционния съд била в смисъл, че спорното решение породило — освен задължението за възстановяване на недължимо получените суми — прекратяване на обвързаността за първоначално отпусната, но непреведена сума. Такова прекратяване на обвързаността обаче произвеждало преки последици за Ente — бенефициер на финансирането, без да е необходима в тази връзка намеса на италианските власти или на националното право.

34 При всяко положение, както това следвало и от Определение на Първоинстанционния съд по дело Regione Siciliana/Комисия, посочено по-горе, и от Заключение на генералния адвокат Ruiz-Jarabo Colomer, предшестващо Решение от 2 май 2006 г. по дело C-417/04 P, Regione Siciliana/Комисия, посочено по-горе, когато правото на преценка на националните власти е от теоретично естество,

тъй като не съществува никакво съмнение относно волята на националните власти, на които е възложено изпълнението на решението на Общността, жалбоподателят се оказва пряко засегнат. Такъв обаче бил настоящият случай, тъй като италианските власти официално са уведомили Комисията с писмо от 21 ноември 2001 г. за тяхната воля да поискат от Ente да върне сумите, които трябва да бъдат възстановени на Комисията в случай на решение за приключване на помощта. Следователно никаква независима воля на посочените власти не се вмествала между спорното решение и неговите отражения върху бенефициера на финансовата помощ.

35 Накрая, що се отнася до обосновката, възприета от Първоинстанционния съд във връзка с принципа на ефективна съдебна защита, Ente напомня, че по силата на решението за отпускане то се е ползвало с право на изслушване и че това право е било нарушено от Комисията при приемането на спорното решение. Наличието на посоченото право впрочем допринасяло за доказване на пряка правна връзка между решението на Комисията и положението на Ente.

36 Обратно на твърдяното от Комисията, като приел, че жалбата пред първата инстанция е била допустима, Първоинстанционният съд по никакъв начин нямал намерение да създаде извънреден способ за съдебна защита, а приложил правилно член 230 ЕО.

37 Ente подчертава, че предложеният от Комисията способ за защита, с който се цели да се изтъкне невалидността на спорното решение пред италианските съдилища, като се приканят те да поставят преюдициален въпрос на основание на член 234 ЕО, в действителност водел до недопустимостта на това производство. Всъщност в съответствие с постоянната съдебна практика (Решение от 14 декември 1962 г. по дело Confédération nationale des producteurs de fruits et légumes и др./Съвет, 16/62 и 17/62, Recueil, стр. 901, както и Решение по дело Unión de Pequeños Agricultores/Съвет, посочено по-горе) компетентността на Съда в рамките на член 234, първа алинея, буква б) ЕО била ограничена само до нормативни актове или до актове с общо приложение. Поради това че спорното решение било акт с индивидуално приложение, то не можело да бъде предмет на преюдициално запитване.

38 Освен това да се допусне, че пред националните юрисдикции жалбоподателят може да се противопостави на изпълнението на спорното решение, като се позовава на незаконосъобразността на последното, щяло да означава да му се

признае възможността да заобиколи окончателния характер, който има това решение спрямо него след изтичането на сроковете за обжалване, както са посочени те в член 230, пета алинея от Договора за ЕО.

Съображения на Съда

39 Като начало е уместно да се напомни, че на основание член 56, втора алинея от Статута на Съда жалба може да подаде всяка страна, чиито искания са изцяло или частично отхвърлени.

40 Съгласно постоянната съдебна практика допустима е жалба срещу решение на Първоинстанционния съд, доколкото с него се отхвърля възражение за недопустимост, повдигнато от страна срещу подаден иск или жалба, а по-нататък в решението същият/същата иск или жалба се отхвърля като неоснователен/неоснователна (Решение по дело Съвет/Boehringer, посочено по-горе, точка 50, Решение по дело Комисия/max.mobil, посочено по-горе, точки 50 и 51, както и Решение от 7 юни 2007 г. по дело Wunenburger/Комисия, C-362/05 P, Recueil, стр. I-4333, точка 37).

41 В конкретния случай е безспорно, че Комисията повдига, както е видно от точка 23 от обжалваното съдебно решение, възражение за недопустимост пред Първоинстанционния съд, че последното е отхвърлено в точка 53 от това решение и че съгласно посоченото решение жалбата на Ente е отхвърлена като неоснователна.

42 С оглед произнасяне по основателността на подадената от Комисията жалба е важно да се подчертае, че на основание член 230, четвърта алинея ЕО регионално или местно образувание, доколкото има правосубектност по силата на националното право, може да обжалва решенията, които са адресирани до него, или решения, които въпреки формата си на регламент или решение, адресирано до друго лице, го засягат пряко и лично (вж. Решение от 22 ноември

2001 г. по дело Nederlandse Antillen/Съвет, C-452/98, Recueil, стр. I-8973, точка 51, Решение от 10 април 2003 г. по дело Комисия/Nederlandse Antillen, C-142/00 P, Recueil, стр. I-3483, точка 59.

43 Тъй като Комисията е нотифицирала спорното решение на Италианската република, следва да се провери дали е допустимо Ente да подаде жалба за отмяна срещу посоченото решение, и по-специално дали то е пряко и лично засегнато от него.

44 Доколкото не е оспорено, че Ente е лично засегнато от спорното решение, проверката на Първоинстанционния съд се е ограничила до въпроса за прякото засягане.

45 В това отношение съгласно постоянната съдебна практика предвиденото в член 230, четвърта алинея ЕО условие дадено физическо или юридическо лице да е пряко засегнато от решението — предмет на обжалване, изисква съчетанието на два кумулативни критерия, а именно, на първо място, оспорената общностна мярка пряко да поражда последици за правното положение на частноправните субекти, и на второ място, да не оставя никакво право на преценка на своите адресати, на които е възложено изпълнението ѝ, тъй като това изпълнение е с чисто автоматичен характер и произтича единствено от общностната правна уредба, без да се прилагат други правила с опосредяващ характер (вж. Решение от 5 май 1998 г. по дело Glencore Grain/Комисия, C-404/96 P, Recueil, стр. I-2435, точка 41, Решение от 29 юни 2004 г. по дело Front national/Парламент, C-486/01 P, Recueil, стр. I-6289, точка 34, Решение от 2 май 2006 г. по дело Regione Siciliana/Комисия, посочено по-горе, точка 28 и Решение от 22 март 2007 г. по дело Regione Siciliana/Комисия, посочено по-горе, точка 31).

46 Същото важи, когато възможността на адресатите да не зачетат разглеждания акт е чисто теоретична, тъй като тяхната воля да извлекат от него съответни последици не поражда никакво съмнение (Решение от 5 май 1998 г. по дело Dreyfus/Комисия, C-386/96 P, Recueil, стр. I-2309, точка 44; вж. също в този смисъл Решение от 17 януари 1985 г. по дело Piraiki-Patraiki и др./Комисия, 11/82, Recueil, стр. 207, точки 8—10).

47 Що се отнася до първия критерий, Съдът вече е приел, че определянето в решение за отпускане на финансова помощ от Общността на дадено местно или регионално образувание за орган, който отговаря за осъществяването на даден проект по ЕФРР, не предполага, че това образувание е само по себе си титуляр на правото на посочената помощ (Решение от 2 май 2006 г. по дело Regione Siciliana/Комисия, посочено по-горе, точки 29 и 30, и Решение от 22 март 2007 г. по дело Regione Siciliana/Комисия, посочено по-горе, точка 32).

48 Освен това фактът, че това образувание е посочено като орган, който отговаря за заявлението за финансова помощ, също няма за последица да го постави в пряка връзка с помощта от Общността, в решението за чието отпускане се пояснява, че за нея кандидатства съответната държава членка и тя е отпусната на последната (Решение от 22 март 2007 г. по дело Regione Siciliana/Комисия, посочено по-горе, точка 36).

49 В конкретния случай от точка 4 от обжалваното съдебно решение следва, че Ente е учредено с италиански закон с цел да се осигури запазването и благоустрояването на определени архитектурни ансамбли в регион Campania, че то представлява обединение на различни публични образувания в Италия, сред които италианската държава, и че по никакъв начин Комисията не е свързана с него.

50 Освен това от точка 5 от посоченото съдебно решение следва, че заявлението за помощ от ЕФРР за осъществяването от Ente на планираните инфраструктурни мерки е подадено от Италианската република до Комисията и че помощта е отпусната от Комисията на тази държава членка.

51 При тези обстоятелства, както подчертава и генералният адвокат в точка 50 от заключението си, в качеството си на адресат на спорното решение Италианската република трябва да бъде считана за титуляр на правото на въпросната помощ.

52 Освен това от обжалваното съдебно решение не следва, че по силата на самото спорно решение или на някаква призвана да уреди последиците на това решение разпоредба на общностното право Ente е било длъжно да възстанови сумата, съответстваща на размера на остатъка от финансовата помощ от Общността, обвързаността за който е прекратена.

53 Напротив, от точка 7 от обжалваното съдебно решение следва, че в спорното решение Комисията изрично е предвидила възможността за Италианската република да не пристъпи към възстановяване на сумите, които последната вече е изплатила по своя собствена инициатива на бенефициера на финансовата помощ.

54 От гореизложеното следва, че обратно на това, което Първоинстанционният съд приема в точка 43 от обжалваното съдебно решение, самото обстоятелството, че Ente е определено поименно като бенефициер на помощта от Общността в трето съображение и в член 3 от решението за отпускане, не е от естество да разграничи правното положение на Ente от това на образуванията, разглеждани в делата, по които са постановени Решение от 2 май 2006 г. по дело Regione Siciliana/Комисия и Решение от 22 март 2007 г. по дело Regione Siciliana/Комисия, посочени по-горе, и следователно не предполага, че самото Ente е титуляр на правото на посочената помощ.

55 Що се отнася да втория критерий за лично засягане, от посочената в точка 45 от настоящото решение съдебна практика следва, че той е изпълнен, когато общностната мярка има автоматичен характер и нейното изпълнение произтича от самата общностна правна уредба без прилагане на други опосредяващи норми.

56 В конкретния случай самият факт, че италианските власти са оповестили намерението си относно възстановяването на недължимо получените от Ente суми представлява израз на съществуването на самостоятелна воля от тяхна страна при липсата на задължения в това отношение по силата на общностното право.

57 От гореизложеното следва, че обратно на това, което приема Първоинстанционният съд в точки 46—48 от обжалваното съдебно решение, обстоятелството, че италианските власти са изразили в адресирано до Комисията писмо намерението си да прехвърлят върху Ente финансовите последици от евентуално решение на Комисията за оттегляне на помощта от Общността не е достатъчно, за да се докаже прекият интерес, изискван от член 230, четвърта алинея ЕО.

58 Несъмнено Съдът по изключение приема, че въпреки липсата на изпълнителни мерки, приети на национално равнище, жалбоподателят може да бъде „пряко засегнат“ по смисъла на член 230, четвърта алинея ЕО, щом други фактори, сред които чисто теоретичната възможност да не се изпълни спорното решение, позволяват да се направи изводът за наличие на пряк интерес от негова страна (вж. в този смисъл посочените по-горе Решение по дело Dreyfus/Commission, точки 47 и 52, както и Решение по дело Piraiki-Patraiki и др./Комисия, точки 7 и 9—10).

59 Следва да се констатира обаче, че тази съдебна практика не е приложима за конкретния случай.

60 Всъщност, както подчертава генералният адвокат в точка 64 от заключението си, констатациите на Първоинстанционния съд не са достатъчни, за да се направи извод относно последващото поведение на адресата на спорното решение. Прякото засягане на Ente не би могло да бъде изведено от обикновеното, юридически необвързващо оповестяване от италианските власти на намерението им да поискат възстановяване на помощта от него, доколкото по-специално не може да се изключи, че особени обстоятелства могат да накарат Италианската република, доколкото тя притежава участие в Ente, да се откаже да изисква от него възстановяването на разглежданата помощ.

61 Неотносима е също съдебната практика в областта на държавните помощи, която Ente цитира в жалбата си. Всъщност, за разлика от практиката, която Комисията по принцип следва в областта на държавните помощи, обявени за несъвместими с общия пазар, когато решенията на Комисията съдържат разпоредби, забраняващи на държавите членки да пристъпват към възстановяването на недължимо получените суми от бенефициерите на помощите, спорното решение по никакъв

начин не налага на засегнатата държавата членка, както вече беше напомнено в точка 52 от настоящото съдебно решение, задължението да събере сумите от крайните бенефициери.

62 В това отношение, обратно на поддържаното от Ente, задължението да информира крайния бенефициер също не би могло да бъде отъждествено с подобно задължаване.

63 От гореизложеното следва, че Ente не е било „пряко засегнато“ от спорното решение по смисъла на член 230, четвърта алинея ЕО и че поради това неговата жалба до Първоинстанционния съд е била недопустима.

64 Този извод не се поставя под съмнение от довода, възприет от Първоинстанционния съд в точка 52 от обжалваното съдебно решение, според който необходимостта от осигуряване на съдебна защита на процедурните гаранции, предоставени на Ente, по-специално на тази, която се състои в изричното предоставяне на възможност за представяне на становище пред Комисията, потвърждавал, че на Ente трябва да се признае активна процесуална легитимация да оспорва решението на Комисията.

65 Всъщност, макар частноправните субекти да трябва да разполагат с ефективна съдебна защита на правата, които черпят от общностния правов ред (вж. посочените по-горе Решение по дело Unión de Pequeños Agricultores/Съвет, точка 39, Решение по дело Комисия/Jégo-Quéré, точка 29 и Решение от 22 март 2007 г. по дело Regione Siciliana/Комисия, точка 39), позоваването на правото на такава защита не може обаче да постави под съмнение условията, залегнали в член 230 ЕО.

66 В съответствие с постоянната съдебна практика съдебната защита на физическите или юридическите лица, които поради предвидените в член 230, четвърта алинея ЕО условия за допустимост не могат пряко да обжалват общностни актове като спорното решение, трябва да бъде гарантирана по ефективен начин посредством способите за защита пред националните юрисдикции. Съобразно прогласения в член 10 ЕО принцип за лоялно сътрудничество последните са

длъжни — доколкото е възможно — да отчитат и прилагат вътрешните процесуални правила, които уреждат упражняването на правото на обжалване, така че да позволят на посочените лица да оспорват по съдебен ред законосъобразността на всяко решение или на всяка друга национална мярка относно прилагането към тях на общностен акт като този по настоящото дело, като се позовават на недействителността на такъв акт и така създават повод за националните юрисдикции да се обръщат към Съда с преюдициални запитвания (вж. посочените по-горе Решение по дело Unión de Pequeños Agricultores/Съвет, точки 40—42, Решение по дело Комисия/Jégo-Quéré, точки 30—32 и Решение от 22 март 2007 г. по дело Regione Siciliana/Комисия, точка 39).

67 Следователно Първоинстанционният съд е допуснал грешка при прилагане на правото, като е счел, че Ente е пряко засегнато от спорното решение. Следователно обжалваното съдебно решение трябва да бъде отменено.

По допустимостта на жалбата на Ente

68 Съгласно член 61, първа алинея от Статута на Съда на Европейските общности, когато отмени решението на Първоинстанционния съд, Съдът може сам да постанови окончателно решение по делото, когато фазата на производството позволява това, или да върне делото на Първоинстанционния съд за постановяване на решение.

69 В конкретния случай Съдът счита, че разполага с всички необходими сведения, за да се произнесе самият той по допустимостта на жалбата, подадена от Ente до Първоинстанционния съд.

70 Поради изложените в точки 49—66 от настоящото съдебно решение мотиви Ente не може да се счита за пряко засегнато от спорното решение.

71 При тези обстоятелства жалбата, подадена от Ente до Първоинстанционния съд, следва да бъде отхвърлена като недопустима.

По жалбата Ente/Комисия (дело C-455/07 P)

72 Предвид недопустимостта на жалбата, подадена от Ente до Първоинстанционния съд, искането за отмяна на обжалваното съдебно решение, доколкото с него Първоинстанционният съд се произнася по основателността на жалбата в първоинстанционното производство, остава без предмет и следва да се остави без разглеждане.

По съдебните разноски

73 По смисъла на член 69, параграф 2 от Процедурния правилник на Съда, приложим към производството по обжалване по силата на член 118 от същия, загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. След като Комисията е направила искане за осъждането на Ente и последното е загубило делото, то трябва да бъде осъдено да заплати съдебните разноски.

По изложените съображения Съдът (първи състав) реши:

1) **Отменя Решение на Първоинстанционния съд на Европейските общности от 18 юли 2007 г. по дело Ente per le Ville Vesuviane/Комисия (T-189/02), доколкото с него се обявява за допустима подадената от Ente per le Ville Vesuviane жалба, насочена към отмяна на Решение D (2002) 810 111 на Комисията от 13 март 2002 г. за приключване на финансовата помощ от Европейския фонд за регионално развитие (ЕФРР) за инфраструктурна инвестиция в Campania (Италия), отнасяща се до интегрирана система за благоустрояване с туристически цели на три везувиански вили.**

2) **Отхвърля като недопустима жалбата на Ente per le Ville Vesuviane, насочена към отмяната на посоченото решение.**

3) **Основанието за постановяване на решение по същество по жалбата на Ente per le Ville Vesuviane е отпаднало.**

4) **Осъжда Ente per le Ville Vesuviane да заплати съдебните разноски по настоящото производство, както и съдебните разноски, свързани с първоинстанционното производство.**

Подписи